

MŪSU KELIAS

Lietuva
Tėvynė
mūsų...

LITHUANIAN NEWSPAPER „OUR WAY“ * AUTHORIZED BY EUCOM HQ, CIVIL AFFAIRS DIVISION

Nr. 34 (224) V metal

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS, IŠEINĄS DUKART SAVAITĖJE

Dillingen/D., 1949 m. balandžio 30 d.

Vaikeli, būk pirmiausia doras žmogus

MOTINOS DIENA

Gražiausio metų mėnesio — gegužės pirmasis sekmadienis skiriamas mūsų brangiausiajam asmeniui — Motinai. Kaip tuo metu gamta puošiasi už kits kitą gražesniais ir puošnesniais žiedais, taip ir mūsų širdyse susikaupia kilniausi jausmai, vedami minties: kaip geriausiai aš pagerbsiu šiemet savo Mamą? O toji Mama verta pagarbos tokios, už kurią didesnės negali būti. Neišskaičiuosime čia visų Motinos pasilaukimo valandų, kuriomis ji dėl savo vaiko statė savo pačios gyvybę pavojun, alpstamai išsiligto poilsio atsakė, skaniausią kąsnelį nuo savo burnos atitraukė ir t. t. ir t. t. Nesuminėsime čia tų akimirkų, kada Motinai kitas pasaulis, išskyrus jos pačios kūdikį, neegzistavo: siuto už sienų audros, trenkė perkūnai — pavargusi Motina ramiai miegojo, nes jos vaikas jautėsi ramus ir už jos pečių saugus. Bet užteko čia pat silpnučiu balseliu pasiskųsti vaikui, — štai Motina vėl budri, gyva, pasiruošusi atlikti viską, kad tik jos vaikai būtų ramu ir gera.

Bet ne vien už tai mes Lietuveli Motinai garbės himnus kuriame ir skiriame. Fizinį galių išugdymas, nors ir labai reikšmingas, jis būtų, tai dar ne viskas. Aukščiau už kūno pajėgas reikšmingas žmogaus siela, dvasia, širdis. Štai šituo atžvilgiu Lietuvė Motina sugebėjo duoti tiek daug, kiek gali ji pati nevisada beįstengia įsivaizduoti. Istoriniai didingosios kunigaikštėlių gadynės žygiai; baudžiavos gadynės kantrybė su nerimo pasireiškimais — sukilielių maštai; balanos gadyne, tautinis atbudimas, šiaudinėje lūšnelėje, mokykloje prie ratelio gavęs stipriausią impulsą; iš nieko pradėtos knygos, laikraščiai, su būriais pasišventėlių knygnešiu, kurių nebegąsdino trėmimai Sibiran, — ar būtų visa tai, jeigu toji pilkoki, nežinomoji Lietuvė Motina nebūtų savo vaikui gal būt ir nesąmoningai įkvėpusi dvasios nerimo — siekti tai, ko akis nepagauna, laužti tai, ko protas nesumoja?!

O kūrėjai savanoriai, o kovojotai partizanai, pagaliau visi tie milijonai dorų ir darbščių tautiečių, kurie

savo gyvenime težinojo ir težino viena: nesigallėti nieko, kad tik būsimosioms kartoms gyventi būtų lengviau, — ir tie visi tokiais išugdymais tik Lietuvės Motinos.

Ilgas, sunkus ir skausmingas kelias nueitas mūsų senosios. Bet jos vargams dar toli gražu ne galas: tuo metu, kada jos pajėgoms silpstant, užvadas būtų labiausiai reikalingas, ji pasijunta vienišesnė negu bet kada gyvenime yra buvusi: vyras miręs, sūnūs grumiasi miškuose su nelygiu priešu arba ištremti, dukters nežinia kur... Veltui išsikankinusi apyaušriais iš nuovargio sulimpa blakstienos su ražančiu rankoje, — Visagalis Dievulis jos karščiausios maldos neišklauso — negrįžta pasaulin taika, teisybė ir žmoniškumas, neatneša ramybės skausmų sutrintoms Motinų širdims...

Nebe pirma Motinos Diena, kurią esame priversti praleisti svetur, ne savo brangiojoje gimtinėje. Laimingi tie, kurie tą dieną galės savo šeimose pagerbti savąsias močiutes. Deja, tokių bus nedaug. Visi kiti, savųjų pasiekti negalėdami, mintimis kaupdamiesi jungsimės su jomis, neužmiršdami kaip bemokėdami pareikšti pagarbos toms, kurių vaikams nelemta būti kartu su savo Močiute senagalvė. Ar tai bažnyčioje, ar tai kapinėse, ar iškilminguose, Motinos garbei suruoštuose posėdžiuose — prisiminsimė ir pagerbsime tąsias, kurioms nebeteko išgirsti savo vaikų triumfo — laisvosios Lietuvos atgijimo.

Tačiau tuščias būtų Motinos pagerbimas, jeigu jis prasidėtų ir baigtųsi tik žodžiais. Tikroji motinos meilė laukta laukia, kad ji būtų reiškiama darbais, pradedant pačiam nuo savęs. Tuo keliu pasukus, kelrodžiu bus Motinos pamokymas — trumpas, bet apimtas viską: „Vaikeli, kur bebūsi, kas bebūsi — pirmiausia būk žmogus, būk doras žmogus. Suktybe ir apgaule gali susikrauti turtų, jie teks patogumų, bet viena ko pasigesi — tai sąžinės ramybės. Tad, vaikeli, būk žmogus, kokiu aš tave auginau ir mokiau!“

A. L. Laikūnas

Gera valia ar sukta manevras

Sovietų Sąjungos oficialios žinių agentūros „Tass“ pranešimas dėl Berlyno blokados nuėmimo išaukė Vakarų Europos kraštuose tam tikrą pasitenkinimą. Derybos dėl neteisėtos blokados, pasirodo, vyko jau kiek ir anksčiau. Jos vyksta ir dabar tarp Sovietų atstovo p. Malik ir JAV Dr. Jessupo, kuris kartu atstovauja ir kitų vakariečių interesus.

Kaip šios derybos pasibaigs neišku, bet iš Sovietų Sąjungos tikslų galima būtų pranašauti, jog jos nuėmimas vistiek neduos taikos. Mes gerai atsimename Sovietų sukta politiką iš Lietuvos laukų. Sovietai sudarė nepolimo sutartį, „gražino“ Vilnių su jo sritimi, o paskui paėmė visą Lietuvą.

New York Herald Tribune nurodo, kad jei Sovietai atpalaiduotų Berlyno blokada, tai jie siektų visos Vokietijos. Ir suprantama, kad Maskva nuo savo tikslų niekur nepasitraukia, o tik keičia taktiką ir priemones. Tokios skeptiškos mintys vėrauja Washingtone ir Londone, kai Paryžius, rašo Daily Mail, esąs gerose nuotakoje. Šie pastarieji mano, jog Berlyno blokada muėmus, rusai tikėtus iš Vakarų atpalaidavimo kontrablokados, kuri neišiamai veikia rusų zonoje. Po to, jau būtų, anot Paryžiaus sluoksnių, laisvas kelias į taikos derybas dėl visos Vokietijos. Prancūzija net norinti pradėti stambesnio masto prekybines derybas su Maskva. Prasidėjus keturių didžiųjų deryboms, tarptautinis politinis įtempimas atslūgtų, rašo DM.

Prancūzija, kaip ir Britanija su Amerika laikosi seno savo nusistatymo, kad Vakarų Vokietijos vyriausybės formavimas, kai Bonoje buvo nugalėti sunkumai, neturėtų sustoti ir nenuvilktų, nors Sovietai ir labai to norėtų.

NYHT nurodo, kad Berlyno blokados nuėmimas būtų vakariečių psichologinis laimėjimas. Jis parodytų visai Europai, kad Rusija pripažino, jog Vakarų negalima priversti pasitraukti iš Berlyno. Antra, Sąjungininkų oro tilto personalas, kuris taip intensyviai dirbo, galėtų pailsėti atidarius visus sausumos ir vandens transporto kelius. Prisinėję Sovietų suorganizuotus

Vokiškoje padangėje

Klaidų grandinė. Iš Jaltos išsiritę Potsdamas. Pastarasis sukūrė apstūbę konferencijų ir trejų metų derybas. Klaidų grandinė trūkus, pastatytas pasaulyje ilgiausias „tiltas“. Juo didžiūojasi anglosaksai, nes leidžia ne vien berlyniškius badu nemirti, bet teisingumu ir tvarka tikintiam pasauliui neužtrokšti šalčio karo grėsmės migloje.

Dabartiniu metu Kremlius vadovauja dviem ofenzyvoms: karinėm ties Sanchajum, o taikos — Europos bare. Amerikiečiai taria: mes nesikalbėsime su Maskva, iki Berlyno blokada tvers. Tuomet Maskva pasiūnčia į Washingtoną gen. Leonid Georgiev-Malinin užmegzti kalbą dėl Berlyno blokados nuėmimo. Tai įvyko Velykų metu, nors tomis šventėmis Kremlius mažiausia žavisi. Vakariečiai iki šio meto laikosi santūriai. Pastarojoje spaudos konferencijoje D. Acheson pareiškė, kad sovietams yra atviros durys pradėti derybas, bet pirmiausia panaikinus blokada. Sovietų karinė vadovybė jau parėdžiūsi geležinkelių vyriausiosios direktijos valdytojų Kreikemeyer, kad jis pasiruoštų galimam blokados panaikinimui iki š. m. gegužės 1 d.

Kiekvienam aišku, kad berlyniškės blokados buvimas negalėjo būti karo priežastimi, kaip jos panaikinimas neatneš nuosirdžios taikos. Maskva ypač rimtai susirūpinusi ne tiek Berlyno, o vakarinės Vokietijos politiniu ir kariniu suorganizavimu. JAV padarė sprendžiamą žygi. Prancūzija ir D. Britanija turėjo pritari darytiems siūlymams. Vokietijos tvarkymo gairės jau paskelbtos. Bonoje susirinkusi vokiečių Parlamentinė taryba vietoje tūpėjo iki nebuvo išpėta. Socialdemokratų sie-

talkos kongresus, nutarimus ir okupuotuose kraštuose tautų naikinimą, bei vokiečių gabenimą į Rusijos gilumą, kaip trečiadienį pranešė Stuttgarto radijas, negalima laukti iš Sovietų pusės stebuklo. Sovietai dar niekur nepasitraukė iš savo revoliucinio plano ir todėl niekas tegul nededa vilčių į tuos sukta komunistinius manevrus Berlyno blokada atpalaiduojant ar ją visai nutlamt. J. A.

čia didesnės centralizacijos, krikščionys demokratai yra nuosaikešni ir tenkinosi Vokietijos decentralizacija. Pirmųjų vadovas pareiškė, kad ateityje nėra prasmės socialdemokratams siūsti atstovų 1949. IV. 25 į Frankfurtą, t. y. karinė, okupacinę būstinę, kai krikščionys demokratai linke jo toliau derėtis. Šis žaidimas yra labai panašus į veimarinės vyriausybės, kuri pradėjo nuolankumu ir baigė kariniu užsispyrimu.

Vakariečių polėkliai. Atlanto pakta pasirašant, JAV tylois turėjo mintį, kad pirmiausia reikia Vokietija suorganizuoti, o vėliau ją priimti ton santarvėn. Kai toji mintis išryškėjo prancūzams, pastarieji spurdėjo. Paryžiū buvo patikinta, kad Vokietija nebūsimanti apginkluota. Toji sąlyga leido Washingtono susitarimui dėl ateities Vokietijos valdymo gairių. Prancūzai gerai prisimena laikus, kai Wilson siekė tvirtos Vokietijos, kuri tokia tapus nuėjo ne jo nurodytu keliu. Jie žino, kad dabartiniu metu gal toks metas dar greičiau ateiti, jei įvykių raida išspraus ginklą vokiečiams.

Dvių generolų nuomonė. Neseniai austrų politinis leidinys „Berichte und Informationen“ įdėjo dvių žinomų vokiečių generolų Halder ir Guderian pasikalbėjimą dėl Vokietijos ateities. Jau pradžioje juodu nurodo, kad Vokietijos ateitis pareina ne nuo vokiečių, o Vakariečių nusiteikimo. Tačiau tuoj priduria, kad vokiškoji karinė pajėga gali būti suorganizuota esant dviems sąlygoms: atstatant vokiečių valstybės 1937 m. sienas ir ūkiškai Vokietiją atkuriant, daugiau neišvežus pramonės įmonių, įgyvendinant demokratine santvarka, tačiau baigiant reikalą su įvairiomis politinėmis bylomis ir senomis sąskaitomis. Vokiečių kariuomenė turinti būti vakariečių vadovaujama. Vokietijos apginklavimas neišsausias sovietinio puolimo. Paulius ir Seydlitz armija sovietuose esanti pasaka. Rytų Vokietijos gyventojai dabar žiūrį ne į Maskvą, bet į Vakarų. Vokietijos apginklavimas leistų išvengti brolių tarpusavio kraujo praliejimo. Jei prancūzai biją Vokietijos apginklavimo, gali būti įvesta atitinkama kontrolė. Ateityje Vokietija negalėsianti vesti karo be moderniško apsiginklavimo pvz. atominių bombų ir kitų būtinų reikmenų. Vokietijos neutralumas, tolygus Svedijos ar Sveicarijos, tegalįs paskatinti sovietus kuo veikliausia pulti Vakarų Europą. Tegu šis pareiškimas ir neoriginalus, tam tikro užsilisio pakurstytas, tačiau jis yra aiškus. Jis užkerta kelią daugeliui fantazuoti dėl rytinių Vokietijos žemių. Kai kas manė, kad jos nūdien niekam nepriklausančios — rės nullus, bet staiga atsiskaukia pastarasis jų buvęs valdytojas. Tarkime, jų balsas nešvarus, bet aiškus. Vokiečiai vėl pradeda veimarinės Vokietijos politiką, kuri verta ne vien susidomėjimo, bet ir susirūpinimo. Ūkiškai ji sparčiai atsistato. Rytų žvilgnis nukreiptas į politinę sritį, kuri dabar yra surizgusi, iš klaidų išaugusi ir į klaidas vedanti.

Perspektyva. Kai daugelis pasaulio kraštų pergyvena ateinančios ūkinės krizės pirmąsias žymes, Vokietija pradeda tarpti. Ji mokamai išnauodoja esančią padėtį, kuri yra absur-

diškiausia pasaulio istorijoje. Kaip bebūtų keista, tačiau pasaulis formaliai susigyveno su ta nesąmone, kai vokiškasis gyvasis kūnas padalytas į keturias sritis, o Berlynas išdalintas sklypais, lyg būtų švabo kalniečio 3 ha ūkis. Ir tarp tų sklypų pravaista kiniečių siena, kuri kažkodėl praminta geležinė. Gal todėl, kad Džugašvili save pravadino plieniniu. Ar politinis pasaulis gali dar kai ką bukoprotiškesnio sugalvoti? Ar skelbimas laisvės tautoms, užpardavus jas vergijon, nėra dar didesnis žūlumumas? Kam gali tikėti doras pilietis, kai abi stovyklų maudosi makiejaveliškoje jūroje?

Vakariečių atskirtimas yra seniai žinomas: geriau turėti padaliną Vokietiją, kaip visą atitekusią Maskvą. Tas padalinimas parėjo ne nuo Vakariečių, bet Maskvos. Vakariečiai tapo „apgauti“. Todėl padalinimas ir toliau turi likti.

Abiejų stovyklų nusiteikimas aiškus: viena nori kitą praryti. Taikiu būdu išieties nerasime. Vokietijos klausimu susitarimas neįmanomas. Sovietai stumiasi į Reiną, Vakariečiai į rytinę Vokietiją. Berlynas tampa prestižo reikalu. Ateityje pasitarimai nereiškia susitarimo. Abi pusės gerai žino, kad sakyti ne — reiškią pradėti karą. Gal ir teisinga patarlė: „Kas vėją sėja — audrą piau-na“, nors jos kažkaip nenorėtų. Ged. Galvanauskas

Austrijos problema vėl svarstoma

SOVIETŲ SAJUNGA VIS DELSIA IR STEBI ĮVYKIUS

Austrijos taikos sutarties sudarymas tarp 4-rių didžiųjų neina sklandžiai. Didžiausias stabdys ir čia yra Kremlius. Amerikiečių aukštų pareigūnų žiniomis, Rusija dar nėra pasirošusi baigti nesutarimus, nes ne sąstojęs laikas ir kad jie nėra gavę iš Maskvos instrukcijų. Kai kurie stebėtojai mano, jog Sovietai vis laukia ir stebi Europoje vykstančius persigrupavimus, ypač Vokietijoje bei maršalo Tito kovą su kominformu.

Pagal pasiūlytą taikos sutartį rusai ir kiti trys vakariečiai turėtų ati-

traukti okupacines pajėgas iš Austrijos po trijų mėnesių sutartį ratifikavus.

Susitarimui vis dar kliūdo rusų reikalavimas 150.000.000 dol. reparacijų iš Austrijos, kai vakariečiai beveik sutinka kalbėtis dėl 100 milijonų dol. Net gal sutiktų ir su rusų reikalavimu, tik nori pirma išaiškinti, ar Austrija pajėgs mokėti. Rusai spūriasi dėl sumos nustatymo, o paskui jau aiškintų detales.

Kol kas visi dar nenori nutraukti derybų ir todėl tęsia pasitarimus, nors ir nesėkmingus

Jau laikas užsisakyti „Mūsų Kelią“ gegužės mėn.

Iš vilties ir nevilties rūmų

LAIŠKAS IŠ DP SANATORIJOS HEILBRONNE

Heilbronno DP sanatorijoje šiuo metu gydosi apie 400 įvairių tautybių vyrų ir moterų. Lietuvių yra apie 30, iš įvairių amerikiečių zonos apygardų. Vieni jau antrus, trečius ar net ketvirtus metus gydosi, kiti dar tik kelias savaites ar mėnesius. Dažnas patekęs į šiuos rūmus nežino, ar teks išbūti mėnesius ar metus. Mat, plaučių ligos dažnai apgaulingos: kartais net patsai ligonis nepastebi, kad ir koks jis ligonis. Tik Roentgeno nuotrauka ir jos pagerinimo forma, sluosninė nuotrauka (Schichtaufnahme) kartu su kitais nuodugnais tyrimais (kraujo, skreplių ir kt.) gali pilniau išaiškinti, rimtas ar lengvas ligos pobūdis, išgyti ir praesti pro emigracinių vergų tikrinimo komisijas ar neišgyti ir nepraesti ir... Beje, čia irgi yra dar du galimūnai: apsigydyti ir likti Europoje ar neišgyti ir mirti, nesulaukus III karo pabaigos. (Jei yra kas sumokės 100 markių, tai galima leistis krematoriume sudeginti, čia didis patogumas dar tuo, kad krematoriumas yra tik keli šimtai metrų atstumu nuo sanatorijos.)

LYGIAI ARKIVYSKUPAS, LYGIAI BERASTIS

Tačiau nėra įspūdiu, kad čia daug kas mirytų. Ir dažnai ligonius stumia į neviltį lygiai tai, kad negali nei greit numirti nei išgyti. Sirgti mėnesius, metus, gal visą likusį amžių — tatau ne labai viltingai nutiekia.

Ir vis dėlto čia nematyti (bent išoriniai) daug paniurusių, apatijon pasinurusių žmonių. Tuose nevilties rūmuose, yra, keistoka, gal būt daugiau viltingų žmonių, negu kasdieniame gyvenime. Kas gi ir belieka šiems nelaimingiesiems kaip viltis... O vilčių yra daug ir visokių, didžiųjų ir mažų: nuo vilties kada nors išgyti iki vilties gauti atsakymą į kurį nors laiška, ar kad būsimos vakarinės padožas būtų bent truputį riebesnis ar pan. Sužaliuojas vienas berželis po langais, užklydusios gėlės žiedas, smuiko garsai ar gerai nutelkiantis žinia, paskaityta laikraštyje ar laiške — gyvenimą padaro vėl šviesu, viltingu, su normaline temperatūra, pagerina kvėpavimą ir iš nelaimingų žmonių padaro laimingus. Ir tuo nuotaikų atžvilgiu čia nėra skirtumo, sakysim, tarp ligonio arkivyskupo (yra vienas iš Latvijos) ir kurio nors ligonio slaviško berastio.

LIETUVIAI — SUGYVENAMI ŽMONĖS

Lietuviai sanatorijoje ir tarp savęs gerai sugyvena ir kitų tautybių yra laikomi sugyvenamais žmonėmis. Išsklaidyti bent dešimtyje palatų (žiūrint ligos pobūdžio, eigos ar kitų aplinkybių), jie dažnai vienas kitą aplanko, pasižėna savais ar bendrais reikalais, pasidalina gautais lietuviškais laikraščiais ar knygomis ir, nepaisant savo atskirėliško gyvenimo, gyvena visos tremtinių bendruomenės džiaugsmais ir vargais. Kartais pasigenda šiltesnio domėjimosi iš „laisvųjų“ kolonijų ar organizacijų pusės, bet nesistebi per daug.

Baigiamas žuvusiems tautiečiams paminklas

Freiburgas. Staiga išvykus Australijon daug pasidaravusių kolonijos naudai buv. liet. grupės patikėtiniui prie pranc. karinės valdžios ir kartu LTB komiteto pirmininkui adv. Myk. Varaniui ir kai kuriems kitiems v-bos nariams, Marienhau salėje, dipl. inž. K. Jasaičiui pirmininkaujant, balandžio 20 d. įvyko visuotinis bendruomenės narių susirinkimas. Valdybos vardu atskaitinį pranešimą padarė Dr. Ant. Skėrys. Jis, tarp kita, pažymėjo, kad metų laikotarpį kolonija nustojo apie 180 asmenų, kurių 100 išvyko į Australiją, 30 į Kanadą, 5 į Angliją, 5 į Venecuelą, o likusieji aplinkiniams keliams per kitas zonas emigravo. JAV ir kitus kraštus.

Balandžio 26 d. vėl išvyko apie 20 asmenų į JAV pagal vardines garantijas, o po jų seks ir pagal nevard. garantijas.

Dabar kolonijoje yra 205 asmenys, iš jų apie 40 vaikų. Išskyrus kelius tarnautojus, visų materialinė būklė bloga, nes darbo sunku gauti. Ypač sunkiai verčiasi ligoniai ir senesni, žmonės, kurie reikalingi nuolatines paramos.

Miesto kapinėse baigiamas statyti paminklas tautiečiams, žuvusiems bombardavimų metu. Buv. patikė-

Galima prie visko priprasti, ir prie to: būti pamažu vis užmirštam.

SUAIDI GARSAS: ATVAŽIAVO!

Bet būna valandų, kad užmirštam, jog esame užmiršti ir save kaltiname, kam manėme esą užmiršti. Štai kaip tik prieš Velykas didžiuliuose rūmuose tarp lietuvių suaidi garsas: „Atvažiavo mus aplankyti!“ Kas ne visai silpnas, atskuba padėkoti, pasimatyti su geros širdies lietuve, atvežusia Reutlingeno LRK linkėjimus ir dovanėles.

Nedrašiai pareiškiama ir pageidavimai, o jie sukasi vis apie svarbiausią reikalą: priemonės greičiau išgyti. Vaistų šioje sanatorijoje, atrodo, labai mažai teikiama, esą, IRO neparūpina. Tatau, žinoma, užtesia gydymą. Kartais paprasčiausių vaistų trūksta. Tatau nervina ligonius. Jie girdi, be to, apie naujus vaistus, gaminamus Vokietijoje, Šveicarijoje, Amerikoje. Jie tiki, kad jei vienokių ar kitokių „naujųjų“ vaistų gautų, jie greičiau pasveiktų. Bet sanatorijoje tų vaistų tiek mažai, kad teikiama tik vienam antram iš 400, o privaliai gauti sunku, nes jie, palyginti,

brangūs. Pagaliau nevienoda ir gydytojų nuomonė apie tas naujas gyduoles, o lietuviams ligoniams su kuonors iš „saviškių“ specialistų pasitarti nėra kaip. Iš gydytojų personalo liko tik du lietuviai (laboratorijos vedėjas ir moterų skyriaus gydytojas), bet jie ypatingesnio susidomėjimo lietuviams pacientams nerodo, artimesnio ryšio su jais, gaila, nepalaido.

TEGU SUŽINO NUOŠIRDUS TAUTIEČIAI...

Skaidriai nutelkiantis staigmena sanatorijos lietuviams buvo ir antrąją Velykų dieną. Du simpatiški jauni lietuviai atvyko iš Schw. Gmünd kolonijos ir įteikė Moksleivių Ateitininkų Marijos Pečkauskaitės kuopos pasirašytą nuoširdų sveikinimą su dovanomis („Prašome priimti šį kuklų stuntinėlį, sudarytą iš aukų Schw. Gmündo stovyklos gyventojų, kurie sveikina Jus, užjaučia ir linki greitos sveikatos“). Tegu sužino nuoširdūs Schw. Gmündo kolonijos tautiečiai, kiek jaukių šviesos spindulių jie tuo atsiuntė į šiuos vilties ir nevilties rūmus! V. Girlanda

„Britanijos Lietuvis“ jau ir renkamas spaustuvėje

Jau treči metai, kaip Anglijoje apsigyvenusius tautiečius kas savaitę aplanko vis naujas „Britanijos Lietuvis“ numeris. Šių metų velykinis numeris ir po jo sekantis jau išsiškyrė iš ankstyvesnių: jie spaustuvėje ne tik spausdinti, bet ir rinkti. Taigi „Britanijos Lietuvis“ toliau rodysis jau visiškai laikraštiskos išvaizdos.

Ligi tolei laikraštis būdavo gaminamas t. v. fotografiniu būdu. Kiek tai varginantis darbas, aiškiausiai yra patyrę to laikraščio redaktoriaus A. J. Kaulėnas ir jo kolegos M. Bajorinas ir M. Šilkaitis — redakcinės kolegijos nariai, o taip pat ir visi tie, kam yra tekę toks darbas dirbti ar pažinti. Grįžęs iš dienos darbo vatos fabrike, red. Kaulėnas įsitrukdavo į laikraščio ruošimą. Nėjana paruošti ir atrinkti straipsniai, reikėdavo juos dar švariai, aiškiai para-

šydinti rašomąja mašinėle, išdėstyti, suklijuoti didžiuliam lape, pridurti antraštes, sudėstytas iš atskirų raidžių, išpaustyti iš kitų laikraščių, įpinti vinjetas, paveikslus ir p. Iš tokio didžiulio lapo būdavo gaminama laikraščio puslapis dydžio klišė, kiekvienam puslapiui po vieną. Ir tik po to jau galėdavo spausdinti.

Dabar visas šis klišių paruošimo darbas atkritęs, kadangi jau naudojama ne tik spausdinimo, bet ir rinkimo mašinos.

Iš nieko pradėjęs, iki spaustuvėje spausdinamo savaitraščio, turinčio ir įdomaus laikraščio, priėjęs, energingas red. A. J. Kaulėnas, kaip iš paskutinių dviejų numerių matyti, nesustojia pusiaukelėje: jis iš paskutinios ima gerinti ir įvairinti laikraščio turinį. Šiame darbe linkime geriausios sėkmės. (mz)

Australija - galimybių šalis

Mokslininkų apskaičiavimai. Atskiri mokslininkai nesutaria dėl galimo gyventojų skaičiaus, tačiau jų dauguma sukasi apie 20 mil. Centrinėje Australijoje dabar yra dykuma, esanti tarp vasaros ir žiemos lietingų sričių. Tačiau žemės drėkinimo srityje jau yra daug padaryta. New South Wales, Victoria, South Australia sritys jau daug kur įdrėkintos. Vienur verčiamasi įvairių kultūrų gamyba, kitur avininkyste. Dabartiniu mastu minėtoji dykuma sunkiai įdrėkinama. Australijos vidutinės temperatūros sritis: 600.000 kv. m. sudaro trečdalis tos srities, esančios JAV. Turint galvoje sąlygas ir atmosferos kalnuotąsias sritis, dabartinėje technikos sąlygose gali sutilpti

apie 20 mil., t. y. tris kartus daugiau, kaip dabar gyvena tame žemyne.

Klimatas. Australija — saulės šalis. Vėsesnėse srityse saulės užtektinai. Ir lietingomis dienomis yra keletas saulėtų valandų. Nesama vietovės, kurioje saulės būtų mažiau kaip 6 val. per dieną. Perth miestas bene saulėčiausias, nes ten vidutiniškai per dieną būna 8 saulėtų valandų.

Sniegas nuolat laikosi Australijos Alpėse ir Tasmanijos aukštumose. Aukščiausias kalnas New South Wales Alpėse pramintas Kosciuszko vardu. Jis yra 7.328 pėdų aukščio (1 pėda = 30,480 cm). Didžiausia upė Murray — 1.609 mylių ilgio. Jos upynas didesnis už Prancūziją ir Ispaniją.

Kai kuriose vietose kritulių esama apšiai, bet jie neįkyrus. Sydney 46,3 kub. col. (1 kub. col. = 16,387 cm³), Brisbane — 44,6 cl.³, Perth — 34,9 cl.³, Melbourne — 25,5 cl.³, Canberra — 22,2 cl.³. Daugiausia kritulių yra šiauriniuose Queensland pakraščiuose, mažiausia centrinėje Australijoje — 10,6 cl.³.

Šie duomenys kalba apie klimato įvairumą. Tasmanijos klimatas prilyginamas šiaurės Airijos klimatui. Daugelyje pietinės Australijos vietų klimatas yra panašus Viduržemio jūros pakrančių klimatui. Jūros klimatas turi įtakos ir viso žemyno klimatą. Tik centrinėje Australijoje protarpiais būna tropikinis klimatas, siekias arti 40° R. Žiemą veikia visada ateina sausas šaltis.

Karščiausia sritis yra vakarinėje Australijoje, šalčiausia pietinėje. Čia vasaros temperatūra retai siekia 30° R, o žiemą — 16° R. Didesniam vaizdingumui pateikti atskirai svarbiausių miestų metinės temperatūros svyravimus ° R:

Miestai	Vasaros vid. t.	Žiemos vid. t.	Buv. aukšt.	Buv. žem.
Sydney	17	10	38	1
Melbourne	15	9	38	2
Brisbane	19	11	30	1
Adelaide	18	10	34	0
Perth	18	10	38	0
Hobart	13	9	32	0,5
Canberra	16	7	31	8
Darwin	22	20	31	10

Didysis mažųjų bičiulis

ANTANO GIEDRIŲS 40 METŲ RAŠYTOJO DARBO SUKAKTIS RAŠO A. KRAUSAS

Šiais metais sueina 40 metų, kaip Antanas Giedrius (Giedraitis), vienas daugiausia pasidaravusių ir kūrusių vaikams rašytojų, pradėjo kūrėjo darbą. 1909 metais jis pasirodė savo pirmaisiais rašiniais spaudoje. Šios sukakties proga susipažinkime su jo gyvenimu bei kūryba.

Antanas Giedrius gimė 1892 m. balandžio 4 d. Jurbarko valsčiuje. Mokėsi privačiai. Kurį laiką tarnavo Rusijoje, dirbo meteorologijos stoty. I-ojo Pasaulinio karo metu išgijęs mokytojo vardą, dėstė lietuvių kalbą gimnazijoje, dirbo Svetimo sekcijoje. Nuo 1918 metų Lietuvoj buvo Jurbarko, Raseinių, Šakių ir Kauno pradžios mokyklų inspektorius.

Jau I-ojo Pasaulinio karo ir tremties metais jis Voroneže (1916) išleido pirmąsias knygeles. Sukaktuvinkas įteigė ir ilgus metus redagavo vaikų laikraštį „Žiburėlis“. Nuo 1925 metų pradėjo leisti ir redaguoti labai skoningai iliustruotą vaikams laikraštį „Saulutė“. Jis Lietuvoje ėjo iki 1931 mt. Paskutiniuosius dvejus metus leidėju buvo „Dirvos“ Bendrovė, nes jam buvo per sunku iš Jurbarko. Tremtyje atgaivino 1946 mt. „Saulutė“, kuri kas mėnesį pasirodydavo iki 1948 mt. liepos mėnesio, kai pinigų reforma užbaigė 30 numerių daug. Leidėju buvo Baltų Centrinės Tarybos Lietuvių Skyrius Detmolde.

Savo laikraščiais malonus Sukaktuvinkas Lietuvoje ir tremty suteikė mūsų tautos vaikučiams nepaprastos reikšmės duoklę. Ypatinai tremties „Saulutė“ savo gražiomis pasakomis, pasakėčiomis bei gražiais paveikslėliais suteikė ir duoda saulėto džiaugsmo jaunajai kartai. Nei viena lietuvių šeima neturėtų išimti be „Saulutės“ komplekto. Gaila, kad ji nebegali toliau išeiti ir yra jau beveik metal kaip sustojus. Turėtume daugiau vertinti vaikų laikraštį, turintį nepaprastos reikšmės tautiniam ugdymui. „Saulutė“ buvo leidžiama kelių spalvų viršelis ir gausiai iliustruota. Savo turiniu ir visa medžiaga tvirtino vaikučių tautinios jausmus, mokė mylėti savo kraštą ir branginti lietuvių tautos papročius.

Be laikraštėlių, rašytojas A. Giedrius yra parašęs visą eilę knygelių, daugiausia taip pat vaikams skirtų. Jis yra sukūręs ir stilizavęs nemažai liaudies pasakų, parašęs eilėraščių, pasakėčių, apsakymėlių, vaidinimų.

Zymiausi darbai Lietuvoje: Pasakos, Suteimų šnekos, Sviesos ratė, Rausvas lapas, Miškinis, Doriukas ir kt. viso apie 15 knygelių. Suaugusiems: Nušviesti takai, poezija prozoje; Krislai, fragmentais spausdinamas ciklas.

Tremty yra parašęs per 20 originalių pasakų ir ne mažiau pasakėčių. Galutinai paruošė spaudai:

1. UŽBURI KĖLIAI, trejos knygos originalių pasakų: mažiems vaikams, paaugusiems ir vyresniems arba ir suaugusiems.
2. KASDIENINĖS PASAKOS, irgi originalios pasakos, tik iš gyvulių ir paukščių gyvenimo arba mišrios. Trečiosios knygos (pirmosios jau išleistas Lietuvoje, o antrosios ten buvo jau paduotos išleisti).
3. TĖVELIŲ PASAKOS, stilizuotos liaudies pasakos vaikams, dvejios knygos, iš kurių vienos jau išleistos.
4. PASAKĖČIOS, rinkinys atrinktų originalių pasakėčių.
5. NUGALĖJIMAS, apysaka vaikams, dvi dalys.
6. TRYS JAUNI KĖLIAUNINKAI, pasaka mažiems vaikams.
7. GERIAU BEIŠKANT, eiliuota nuotykių knygelė mažiems vaikams.
8. NUŠVIESTI TAKAI, papildyti, naujai paruošti antram leidimui (ne-eiliuotos poezijos smulkmenos).

Tremty išleistos šios knygelės:

1. TĖVELIŲ PASAKOS, pirmosios knygelės, iliustruotos dail. J. Steponavičiaus.
2. TAUNIENĖS BIČIULIAI, pasaka apie ožkelę Baltute, varnos snapą, ilgarkanį Bimbą ir kitus neįprastus dalykus. Iliustruota dail. H. Naruševičiūtės-Zmuidzinienės.
3. KELIONĖ Į LIETUVĄ. Iliustruota R. Veselaiskas.

Lietuvoje paskutiniu laiku Sukaktuvinkas paliko bebaigiama spausdinti pirmąjį tomą lietuvių liaudies pasakų, o antrąjį visai paruoštą spaudai, be to, paruoštas antrąsias knygas „Kasdienių pasakų“, rinkinį apsakymėlių iš vaikų gyvenimo, rinkinį eilėraščių vaikams ir dar porą ar trejetą eiliuotų knygelių mažiems vaikams.

Sunkus tremties gyvenimas ir įvairūs šeimos rūpesčiai neleidė didesnio skaičiaus paruoštų spaudai knygų išleisti. Bet linkime Sukaktuvinkui, kad jo paruošti darbai išvystų dienos šviesą ir džiugintų mūsų mažuosius nuveddami į lietuvių šviesią pasakų karaliją.

Be rašytojo darbo, A. Giedrius bendradarbiavo, laikė paskaitų mūsų bendruomenėi, dalyvavo literatūros vakaruose, mokytojų tarybos gimnazijoje ir dirbo visuomeninį darbą.

Daug širdies ir sielos įdėjo skautiškai veiklai. Jau Lietuvoje būdamas buvo didelis skautų sąjūdžio rėmėjas ir skaitintojas. Pradžios mokyklų inspektorium būdamas turėjo tam geros progos. Tremtyje to gražaus auklėjimo darbo nepamiršo. Uoliai dalyvavo skautų suvažiavimuose, yra Pietinės angliu zonos rajono vadovas, buvo išrinktas LSS Tarybon, kurios posėdžiuose uoliai dalyvavo ir savo didžiu patyrimu daug prisidėjo sprendžiant svarbius sąjungos reikalus ir statutą priimanč. Už jo nuoširdų LSS darbą yra pakeltas į skautininko laipsnį.

A. Giedrius savo kūrybai ir visuomeninei veiklai sėmėsi įkvėpimo iš lietuvių tautos dvasios, stengdamasis išlausti į jos gelmes. Todėl A. Giedrius yra tampriai saugęs su savo tauta, savo kraštu. Iš jo kūrybos švelniai dvelkia Lietuvos miškų ir laukų kvapas, skaidriai šviečia saulėtas pasakų pasaulis, teigiama paveikdamas vaiko sielą. Todėl mūsų vaikučiai taip labai myli savo rašytoją A. Giedrių, stovykloje apsisidami kaip bitelės ir prašydami paskaityti naujusių savo sukurtų pasakų.

Per savo spaudos darbo 40 metų Sukaktuvinkas yra išvargęs ne mažai barą. Sukakties proga linkime jam nugalėti klišitės išleidžiant gausų savo darbų rinkinį, parašyti dar daug kūrinių, atveriančių mūsų mažiesiems nuostabių naujų pasakų pasaulius, kurių karalaitė vestų į šviesią mūsų šalėlis ateitį!

Orinio susisiekimo linijų ilgis 33.719 mylių. Orinis susisiekimas su kraštu A.N.A.C. ir tarp kontinentinis T.A.A. palapsniui tobulinamas. Sauskelių krašte yra apie 0,5 mil. m. įskiriant strateginius, kurie nutiesti pastarojo karo metu.

Augmenija ir gyvūnija. Tuodu pasauliu nepaprastai skiriasi nuo europinio.

Augmenijos pasaulis yra turtingesnis šiaurinėje, tropikinėje srityje. Visoje Australijoje užtiknamas eukaliptų (Nukelta į 4 psl.)

Kova dėl laikrodžių rinkos

Neseniai buvusi taip reta prekė — laikrodis dabar vėl tapo siūloma preke. Ir dar daugiau, tuojau po karo prasidėjo tarp atskirų kraštų kovos ir varžybos dėl rinkos laikrodžių. Spėjama, kad laikrodžių jau esanti per didelė gamyba ir nesą kur juos parduoti. Nuo karo nukentėję kraštai tebėra neturintys ir nepajėgūs pirkti, todėl juose laikrodis dar brangokas ir retesnis, bet ir tie kraštai tapo konkurencijos objektais, nes kovojama dėl to krašto rinkos ateityje.

Laikrodžių pramonė nėra paprastas dalykas. Pasirodo, geras laikrodis reikalauja ir gero bei prityrusio specialisto, išvystytos technikos ir t.t. Tas prityrimas nėra paprasti suprantamas. Čia nepakanka vieno antro specialisto paruošimo. Laikrodžių pramonė reikalauja specialaus tos pramonės šakos išvystymo. Tam reikalingas ilgas laikas. Todėl laikrodžių pramonė išvystyta tik kai kuriuose kraštuose, o kituose jos visiškai nėra, išskiriant laikrodininkus, laikrodžių taisytojus. Tiesa, kai kurie kraštai mėgina savo reikalams gaminti laikrodžius, bet jie visada išsina žemos kokybės ir gana brangūs. Pagal taisyklę, pradedama nuo didelių laikrodžių, paskui žadintuvų, o tik vėliau einama prie kišeninių bei rankinių.

Iš sena žinomas garsus savo laikrodžiais kraštas yra Šveicarija. Ji gamina geriausius ir palyginti pigiai įvairiausių laikrodžius. Jos laikrodžių pramonė per ilgą laiką išvystyta ir tobula. Ir Lietuva pirko beveik išimtinai šveicariškus laikrodžius. Šveicarija gamina ir geriausias mašinas laikrodžiams ir jų dalims gaminti. Kitų kraštų laikrodžių pramonė žymiai priklauso nuo Šveicarijos politikos tų specialinių mašinų eksportui, nes jų eksportą kontroliuoja vyriausybė ir pačios šios pramonės šakos profesionali junginiai. Antras kraštas yra Vokietija. Čia ypač pietuose, Schwarzwalde, ši pramonė sritis gana aukštai išvystyta. Vokietija gamina savo kraštui ir eksportui, ypač gražius sieninius ir stovimus laikrodžius, o taip pat įvairiausių pramonės ir auto bei aviacijos reikalams laikrodžius, lygiai kaip ir Šveicarija. Toliau eiti Angliją. Pagaliau, ir Sovietų Sąjungos panoro tapti laikrodžių pramonės kraštu. Kaip ten einasi, nežinia, nes duomenų jie labai maža ar visiškai neskelbia. Kiti kraštai laikrodžių pramonėje beveik nežinomi. Jei jie ir gamina, tai tik savo krašto reikalams ir tarptautinėje prekyboje bei konkurencijos srityje nedalyvauja. J.A.Valstybėse laikrodžių pramonė pažengusi pirmą, nors dominuoja šveicariški importuoti laikrodžiai.

Kadangi po pastarojo karo pramonė rodo nepaprastą tempą atsigauti, tai prieš akis atsistojo gamybos perspektyvos: kur pagamintas prekes parduoti. Be to, kai kurie kraštai užsimanė savo pramonę plėsti ir mažiau pirkti iš užsienio arba net tapti eksporto kraštu. Kyla konkurencija. Visais frontais konkurencijos karą pradėjo vesti Šveicarija. Mat, Didžiausioji Šveicarijos rinka — Amerika emė plėsti savąją laikrodžių pramonę, o pramonininkai gavo vyriausybės pažadą pakelti laikrodžiams muitą, tuo būdu pagerinant savos pramonės sąlygas. Bet ir Šveicarijos neutralumas bei teikta vokiečiams karo metu parama sumažino amerikiečių simpatijas jiems. Šveicarijos eksporto pozicija Portugalijoje, Ispanijoje ir Prancūzijoje labai nukrito, kad net sutarti kontingentali neįsipildomi. Dėl devizų suvaržymų ir pokarinių sunkumų turizmas Šveicarijose labai toli nuo to, kokio jie tikėjosi savo planuose, ir laikrodžių pirkimas — netikėtai mažas.

Kaip su Amerika, taip lygiai dedasi su Anglija. Prieš 200 metų Anglija buvo laikrodžių eksporto žymiausias kraštas. Tuo tarpu 1939 m. toje srityje tedirbo tik 4.000 darbininkų. Po karo britai panoro atgauti vinti senąją sritį. Prieš pastarąjį karą stambių laikrodžių britai pagamino per pusę milijono vien. 1949

m. planuose stovi 6 milijonai. Prieš karą britai importavo apie 5 milijonus stambių laikrodžių kasmet, gi 1948 m. vos per milijoną. Stambių laikrodžių eksportą nuo 100.000 vien. per metus pakėlė bent 15 kartų šiuo metu. Tai dideli pakitimai laikrodžių prekyboje. Oficialiai manoma, kad britai pasiryžę užimti vokiečių rinkas, bet praktiškai jie išstumia ir šveicarus. Vokiečiai užsiūpola britus, kad šie nori demontuoti jų laikrodžių įmones, siekdami pašalinti konkurentą.

1946 m. šveicarijai sudarė su angliais sutartį, pagal kurią šveicarijai pažadėjo duoti britams laikrodžių gamybos mašinas, o britai sutiko išleisti atitinkamą kontingentą šveicariškų laikrodžių. Toji sutartis buvo sukėlus išties aundra šveicarių laikrodžių pramonininkų tarpe, kol pagaliau patys britai juos įtikino, kad čia eina kalba tik apie paprasčiausius ir pigius laikrodžius, ir šie nusiramino. Šveicarams nepatinka britų laikrodžių pramonės plėtimo metodai, ir jie vadina tai nešvaria konkurencija.

Mat, britai savo laikrodžių pramonę remia finansiškai, skirdami biudžeto keliu labai stambias sumas, kad tuo būdu naminiai laikrodžiai savo kaina konkuruotų šveicariškus laikrodžius.

Lietuva prieš karą turėjo gyvus prekybinius ryšius su Šveicarija. Lietuval atstatačius, tie ryšiai vėl atgimė. Pirmoje eilėje šveicarijai mums pasiūlys savo gerus laikrodžius. Ir mes turėsime juos pirkti, nes norėsime šveicarams parduoti savo maisto produktų, arkių, linų. Jie mums dar pasiūlys savo aukštes kokybės chemikalų, vaistų, instrumentų, mašinų sietelių... Lietuval prekybos ryšiai su Šveicarija ir ateityje nebus mažiau reikšmingi, negu jie buvo prieš karą. Juo labiau, kad mūsų prekybiniai ryšiai su skandinavų kraštais — nežinomi. Ypač jie gali būti menki ar visai gali jų nebūti su švedais dėl jų laikysenos karo ir pokario metu pabaltičius ir Baltijos valstybių atžvilgiu. Galimas dalykas, kad skandinavų rinkas Lietuvoje turės progos užimti iš dalies ir Šveicarija. Dr. S. T.

SPORTO MARGUMYNAI

— Futbolo rungtynių spėjimai šlandien nepaprastai paplitę, tuo būdu pagausindami ir sportu besidominciujų skaičių. Vieni spėja pagal komandų esamą popierinę formą, kiti vadovaujasi akia sistema, pagrįste gėda kortas arba spėti duoda mažamečiams vaikams ir pan. Kartais laimė nusislypso, atnešdama vienam kitam pulkų aprūpinimą iki senatvės, kiti, o jų yra dauguma, metais laukia ir nesulaukia... Apie vieną, tikrai nesėkmingą, spėjimą rašo švedų didžiausias sporto laikraštis „Idrottsbladet“. Vienas ūkininkaitis Olff Skroedsen trejis metus nepamiršdavo laiku paduoti savo totalizatoriaus lapelio, tačiau niekuomet jam nebuvo pavykę laimėti. Šių metų pradžioje jis vėl rūpestingai užpildė, tačiau išsiuntimo dieną susirgo ir visai pamiršo apie savo spėjimus. Ir koks smūgis ištiko jį, kai po kelių dienų laikraštėje nustatė, kad jis teisingai atspėjo visų dvylikos susitikimų pasekmes, tačiau buvo pamiršęs išsiųsti lapelį, tuo praleisdamas gal tik vienintelę progą uždirbti kelio-liką tūkstančių kronų...

— Vienų krepšinio pirmenybių rungtynių Antibes (Prancūzijoje) metu, žiūrovų tribūnoje sėdėjo išradin-gas žiūrovas, kuris akimis sekė aikš-

tėje vykstantį žaidimą, o ausimis klausėsi vienu futbolu rungtynių transliacijos, laikydamas ant kelių pasidėjęs kišeninį radijo aparatą. Staiga be jokios rimtesnės priežasties pasigirdo teisėjo švilpukas ir nustebe žiūrovi pamatė teisėją einantį prie vyro su radijo aparatu. Visi tikėjosi, kad šiam reikės dėl ramybės trukdymb nešdintis iš aikštės. Tačiau teisėjas palaikė ausį prikišęs prie garsiakalbio ir pasitėravęs pasekmes, ramiai sugrįžo į aukštę ir davė ginčą...

— Populiariajam prancūzų boksininkui Marcel Cerdan, laimėjus pasaulio meistertystę vidutiniam svorėje, sukeltas spaudos propagandinis triukšmas daugelį prancūzų jau baigia įgristi. Žinomas savaitinis laikraštis „France Dimanche“ paskelbė vieno tokio savo skaitytojo monsieur Planchon atvirą laišką. Pirmiausia jis sako, kad Cerdano pergalėi pabrėžti laikraščiai panaudojo tokio dydžio raides antraštėms, lyg tai būtų rašoma apie naujo karo paskelbimą... Kai boksininkas grįžo iš JAV į Paryžių, važiuojant Champs Elysees, jo mašina lydėjo grupę motorizuotų pošeimininkų — tai priminė, kaip nauja valdžios galva triumfalistiškai grįžta po rinktinės pergalės iš Versaille. Vienas savaitraštis net nustatė, kad Cerdan dešinėje žando pusėje turi grožio dėmę ir kad ji turi ypatingos reikšmės laimėjimams... Jeigu Cerdan atrastų ir vaistus prieš vėžį, tai ir tada nebūtų didesnio triukšmo, piktnasi monsieur Planchon. Iš tikrųjų, trūksta tik, kad prancūzai surengtų demonstracijas, nešdami plakatus su užrašu: „Marcel Cerdan prie valdžios!“, užbaigia savo laišką per didelių boksininko garbinimų nepatenkintas skaitl. Planchon.

— Neseniai mirė, sulaukęs 46 metų, vienas iš žymiausių Šveicarijos ir kartu Europos, rungtynių pranešėjas per mikrofoną Doelf Meier, kuris praėjusiais metais, su mikrofonu vienoje ir grogo stiklu kitoje rankoje, perdavinėjo savo gausiems klausytojams įdomius reportažus iš St. Moritzte vykusių Olimpinių, Žiemos Žaidimų vokiečių, prancūzų bei anglų kalbomis. Taip pat jis nepamiršdavo varžybų metu suškuti savo favoritui švedui sildininkui Mora-Nisse jo gimtąja kalba. Meier'io tikras vardas buvo Adolfas, tačiau labai nemėgdamas savo garsojo bendravardžio dik-tatoriaus, sutrumpino jį Doelf. Kal karo metu Meier'ui iš pasaulinių sli-džių pirmenybių, vykusių Italijoje, Cortinoje, teko perduoti telefonu 18 km laimėtojo švedo Dahlquist pavar-dę, jis parašė: „D — kaip Dolfuss, A — kaip Adolf, H — kaip Hitler, L — kaip Lebensraum, Q — kaip Quisling, tačiau cenzūra pertraukė, toliau nepraleisdam. Iš Meier galings krintinės pasigirdo juokas, sudrebinęs visas Alpes. km.

I.R.O. PAIEŠKOJIMŲ ĮSTAIGA. AROSEN prie KASSELIO, ieško šių asmenų:

Adomaitis Bronius, g. 1922 m. Saikiuose, 1944 m. deportuotas į Moos-bierbaum, Austrijoje; Dzidoravičiūtė Anelė, g. 1928 m. Kuodžiuose, Panevėžio apskr., gyveno Ukmergėje; Erlickaitė Rozalija, g. 1917 Viekšniuose, deportuota Vokietijon; Gelumbau-skaitė Elena, g. 1925. 5. 5 Radvilišk-kyje, gyveno Oelsnitz, Vogtland; Glo-denis Anelė, g. 1910 Lietuvoje, spė-jama esant kur nors britų zonoje; Gudaitis-Gudat Herbertas, 26 m. amžiaus, gyveno Berlyne, pask. žinia iš Gummen, Pomeranijoje; Kentro Boleslovas, g. 1895 Palangoje, pask. žinia dar prieš okupaciją ant rusams Lietuva; Kiaršys ar Keršys Jonas, 35 m. amžiaus, g. Vilniuje, pask. žinia iš Bavarijos; Kveskenė-Dzido-ravičiūtė, g. 1886. 1. 1 Kuodžiuose, Panevėžio apskr.; Michallavičienė-Novozilovaitė Halina, 40 m. amžiaus, g. Černigove, iš Hallės išvyko į Va-karus; Savickas Romualdas, g. 1912 Rusijoje, gyveno Kaune, 1944 m. iš-vyko Vokietijon; Sartneris Otto, g. 1916 m. Gluobiuose, Sakių apskr., pask. žinia iš Prancūzijos 1945 m.; Šimkai Antanas ir Elena, gimusi 1913 m. Vilniuje, spėjama, kad abu yra amerikiečių ar britų zonoje.

PAIEŠKAU

Kas žino, kur yra p. Usellenė-Unskinaite Kazė, kilusi iš Zarasų apskr.? Vokietijoje gyveno tarp Regensburgo ir Weideno. Kas žino, kur ji dabar gyvena? Maloniai prašau pranešti man jos adresą, nes turiu jai svarbių žinių. Rašyti: V. Micke-vičius, (13b) Dillingen g./D., Lud-wigskaserne, DP Camp.

Įvairios žinios

● JAV Connecticut valstijos ugdymo komisijos pirmininkas paprašė Valstybės policijos šefą uždrausti negrui dainininkui Paul Robeson, kuris per talkos kongresą Paryžiuje pasisakė, jog Amerikos negrai nekariaus prieš Rusiją, apsigyventi šioje valstijoje. Jam vieta esanti tik Rusijoje. (UP)

● Britų užsienių reikalų ministerijos tarnautoją suspendavo, nes ji veikianti komunistų naudai.

● Kanados premjeras p. St. Laurent pareiškė, kad visuotini rinkimai Kanadoje bus vykdomi vasaros pradžioje. (R)

● J.A.Valstybės departamentas atsisakė duoti visas britų parlamentariui Zilliacus (komunistuojantis) ir prancūzų atstovui Cot, kurie norėjo kartu su Henry Wallace važinėti po Ameriką ir skelbti priešingas idėjas prieš Atlanto pakta, kuris tėra vienas išsigelbėjimas nuo bolševikų vergijos.

● Apie 1.200 žydų atvyko iš Vengrijos į Viena.

● Olandija atžėrė iš Vokietijos apie 73 kv. mylias žemės pasienyje su maždaug 10.000 vokiečių gyventojų. Belgija gauna 7,7 kv. mylias šešiose vietose. Tai mažai sienų išlyginimai.

● Sovietų filmo autorius Katajev paprašė britų filmų gamybos bendrovę neleisti į apyvartą rusų filmos, kurioje buvo rodomas butų trūkumas, nes tai nepatinkanti sovietų režimui. Ši filmas buvo pastatyta Maskvoje 1927 metais. Joje valdžiu-jama gyvenimas dviejų vedusių komunistų, kurie turėjo gyventi viename kambaryje. (AP)

● Kai kominfomas nenustoja puolęs maršalo Tito, Amerikos pramonininkai kalbasi Belgrade ir Washing-tone dėl plataus masto įrengimų ir dėl Jugoslavijos natūralių gamtos turtų išnaudojimo.

● Britų ambasados narys Orchibald P. Johastone, 52 metų amžiaus, kuris Maskvoje redagavo rusų kalba leidžiamą laikraštį, pasitraukė iš eilųjų pareigų, atsisakė britų pilietybės ir pasiliko Rusijos globoje, kur tarnaus „talkos“ labui.

● Kanados karališkoji raitoji poli-cija yra suėmusi Sovietų agentą, kuris pareiškęs, jog jis turėjęs įeiti į D. Britanijos slaptosios žvalgybos tarpą vakarų Vokietijoj. Policija pasakė, kad D. Leschenko atvyko į Kanadą kaip DP. Dabar jau esąs areštuotas. (UP)

● Italijos vyriausybė suspendavo Grosseto miesto administraciją, nes miesto halės archyvuose rasta ginklų. Miestą komunistai valdė nuo 1946 m., po savivaldybinių rinkimų. (AP)

● JAV senatorius iš Kalfornijos reikalauja tuojau imtis akcijos ir išaiškinti JAV politiką atžvilgiu Kinijos, nes dar esą laiko.

● Australijos imigracijos ministeris p. A. Calwell pareiškė, kad Australijai reikalinga 20.000.000 gyventojų. Jeigu ji nori būti saugi ir išnaudoti žemės turtais. (AP)

● Daili Mail rašo, kad vienas čekas tremtinys dr. Bach atvykęs į Saarą ir pareiškęs, jog jis išradęs nuostabius vaistus nuo džiovis ir jų patenta pardavęs vienai Londono firmai, kad ji galėtų gaminti plačiam vartojimui.

Dr. Bach'o vaistai, vadinami „Serum T. 35“, veikia priešingai, nes nuo jų Volkilngene mirusi mergaitė po keturių dienų jau vaistus įdavus. Prancūzų įstaigos dr. suėmusios.

● JAV yra iš viso 190.000 gydytojų, kurių vienas aptarnauja 770 asmenų. Esą reikalinga dar 50.000 gydytojų. Negrų gydytojų yra tiek, jog vienam negrų gydytojui tenka 19.000 negrų gyventojų. Skaičiuojama, jog 325.000 žmonės kasmet miršta tik dėlto, kad trūksta medicinos priežiūros. Dėl blogos sveikatos tauta kasmet nusto-janti 4.300.000 vyrų darbininkų.

● Teherane karo teismas nutėisė kairiojo sparno partijos Tudeh 14 vadų nuo vienerių iki 20 metų kalėjimo už tai, kad skleidė marksistinė-komunistinę idėją ir ruošė neramumus. (UP)

● JAV senatorius A. Vandenberg pareiškė, kad Rusijos vadai turį savo rankose pasaulio talkos likimo monopolį. „Trečiojo pasaulinio karo nebus, jei komunistinė Rusija jo nepradės“, sako Vandenbergas. Anot jo, Rusijos tikras noras pagydyti Rytų-Vakarų plyšį padarytų didesnj efektą negu visa atominių bombų atsarga.

Margojo pasaulio mozaika

Paruošė Jurgis Kukalis

Susikalbėjo. Linksmi praleidęs Velykų šventes Londone, vienas mūsų tautietis po puslaunakčio atskubėjo į Kings Cross stotį ir klausia gelžkelietai, kada išsina sekantis traukinys į Huntingdoną.

— Two to two and two two, too, — sako kasininkas.

— Thank you, — padėjojo nusiminęs tolimojo hostelio gyventojas, pasisamdė taksi ir grįžo pas dar besilinksminančius savo draugus.

— Pavėlavau į traukinį, — paaiškino jis draugams: — kasininkas man pasakė, kad visi traukiniai sušvilpė tui... tui... ir išvažiavo... (Brit. L.)

4.000 porų moteriškų kojinių. Perkamoji rytų ir vakarų markės galia taip išsiskyrė, kad beveikasdas gaila taip išsiskyrė, kad beveikasdas gaila begalima palyginti. Prisiema kartais griebtis tokių atsiskaitymo priemonių, kaip vienos Augsburgio futbolu vienuolikės (Schwabens) sportininkai: už trejas rungtynes rytų zonoje, būtent: 4.000 moteriškų kojinių ir 3.000 metrų medžiagos marškiniams.

Istorija labai paprasta. Keletas futbolu komandų, kurios iš vakarinių zonų buvo anksčiau nuykusios rungtynių ir rytinė zona, turėjo sunkumų ir net nuostoliu atsiskaitydamas pinigais. Svabal lieka švabalas, jie visuomet atsargūs. Ir užtat augsburgiškiai, vesdami derybas su Chemnitz, Dresden ir Zwickau sportininkais, susidariusioms išlaidoms pasidengti pareikalavo aukščiau nurodytų kiekių natūra. Sovietinės zonos sportininkai, gyvendami tekstilės pramonės centruose, augsburgiškų sąlygas palaikė visai priimtinais, atsiantė karinės valdžios patvirtintas sutartis ir apie įvyksiančias rungtynes plačiai paskelbė laikraščiuose.

Ir vis dėlto augsburgiškiai kojinių neparsivežė, nes per keturias dienas prieš pirmąsias rungtynes sulaukė telegramą, kad tokiomis sąlygomis rungtynės negalinos įvykti. Jas uždraudė apsigalvojusi sovietinė valdžia. (SL)

Švietimo įstaigų dėmesiai

Zemės ūkio Darbuotojų Sąjungos C. Valdyba praneša, kad Švietimo įstaigoms, atsiantusioms patvirtintus mokyklų direktorių ar vedėjų užsisakiusių sąrašus ir iš anksto įmokėjus pinigus, „Lietuvos Zemės ūkis ir Statistika“ atpiginama taip: Kie-tais viršeliais po 8 DM ir minkštais — po 7 DM egz.

Z. U. D. S-gos Įgaliotinis

Redakcija straipsnius taisy bei trumpina savo nuožiūra ir nesunaudotų rankraščių nesaugo.

● Už skelbimų turinį redakcija neatsako. ● Užuojautos, sveikinimai ir skelbimai bei pranešimai iki 10 petito eilučių — 5.- DM. Toliau už kiekvieną eilutę po 50 pf. ● Paeškojimo skelbimai privalo būti apmokėti už kiekvieną paieškoma asmenį po 1.- DM. ● Už skelbimus ir paieškojimus pinigai siūstsi kartu su tekstu. ● Platintojai už surinktą prenumeratą ir parduotus paskirus numerus gauna 10% nuolaidos. Laikraščio gražinimai vengtini. ● Prenumeratos mokėtis su pašto ir ekspedicijos išlaidomis vienam mėnesiui 3.- DM, užsienyje 4.- DM. Paskiro Nr. kalna 040 DM.

Printer: Verlagsanstalt Manz, Dillingen/Donau. — Population to be served: 20.000.

MUSŲ KELIAS

Išsina trečiadieniais ir šeštadieniais

Dillingen a. d. Donau, Kapuzinerstr. 16

Vyr. Redaktorius A. Laikūnas

Redaktorius A. Musteikis

Lithuanian Newspaper „OUR WAY“, Semi-Weekly. Authorized by EUCOM HQ, Civil Affairs Division. Authorization No. UNDP 205. Circulation 4000.

MŪSŲ KELIAS

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Saugokite savo laisvę ir demokratiją

UŽ VIENINGĄ IR NEPALAUŽIAMĄ KOVĄ PRIEŠ VISŲ PASAULIO DARBO ŽMONIŲ PRIEŠĄ — KOMUNIZMĄ!

Artinantis Gegužės pirmajai, darbo žmonių solidarumo šventai, Lietuvių Tremtinių Darbininkų ir Amatinių Profesinės S-gos Centro Valdyba specialiu atsišaukimu, kaip ir pernai, kreipėsi į įvairių kraštų profesinių sąjungų centrines organizacijas. Atsišaukime, kuris minėtoms organizacijoms pateiktas tai anglų, tai vokiečių kalbomis, be kita ko, sakoma:

Praėjo metai. Daug kas pasikeitė ir Vakaruose, ir čia jau geriau suprantami komunistų tikrieji kėsni, bet mums, savo akimis mačiusiems ir savo kailiu patyrusiems sovietinę tvarką, tai atrodo nepakankama. Mes tebesame čia gyvi liudininkai tokių baisenybių, kokių pasaulyje iki šiol nėra buvę, o Maskvos apgaulingoji propaganda labiausiai ir bijo jos tikslų demaskavimo ir Vakarų darbininkų sąmoningos reakcijos į tikruosius komunistų kėsnius. Todėl mes ir buvome lakštingalys balsais viliojami grįžti, o šitai nepavykus mus pagauti, esame visur, net patekę į užjūrio kraštus, persekiojami, gaudomi, šmeižiami, apšaukiami fašistais, prieš mus kišiami vietos darbininkai, kuriems kuždam, kad mes atimsime jiems duoną, numušime jų gyvenimo lygį ir t.t. Visa tai daroma siekiant mus sužlugdyti, bet mes jaučiame didelę pareigą ir atsakomybę jums, laisvojo pasaulio darbininkai, ir tai stiprina mūsų jėgas ir verčia nepalūžti savo sunkiame tremties kely.

Mes privalome šauktis teisingumo mūsų darbo broliams, mūsų tėvynei, mūsų tautai, Maskvos imperialistų jau 5 metus naikinamai. Mes privalome skelbti laisvam pasauliui, kad šandien komunistų okupuotoj Lietuvoje dvasiškai pavergto darbininko medžiaginė būklė yra kelis kartus blogesnė negu ji buvo Nepr. Lietuvoje, kad dabar ten darbininkas verčiamas daug ilgiau ir sunkiau dirbti, o už savo mėnesinį uždarbį jis tepačia nuspirdkti vos 100 kg juodos duonos, kad Lietuvos žemės ūkio, kurio tokius produktus, kaip bekoną, sviestą, kiaušinius nevienas ir Jūsų prieš karą esate ragavę, baigia nykti, kad žemdirbiai varu varomi į kolchozus ir kad dėl to žemės ūkio našumas yra nukritęs daugiau nei 50%, kad visą laiką tūkstančių tūkstančiai vyrų, moterų, senų, vaikų ir ligonių tremiami į Sibiro ir kitur esančias darbo vergų stovyklas, kad iki šiol išvežtųjų skaičius siekia kelis šimtus tūkstančių ir kad tas trėmimas eina be paliovos, kad išvežami ne lordai, ne milijonieriai, tarnautojai ir jų šeimos, išvežami, tik už tai, kad jie nenori būti akla paklusnūs Maskvos viešpačiams, kad yra įtariamai nesąžiningi skurdą ir vargą į mūsų kraštą atnešusiems atėjūnams. Mes privalome pasakyti, kad šandien Lietuvos darbininkui pakanka parašyti nekaltą laišką savo giminei į užsienį... ir jis jau turi „nemokamą bilietą“ į Vorkutos ar Sibiro darbo stovyklą. Mes negalime tylėti, kada iš

anapus geležinės uždangos esančios mūsų tėvynės ateina štai tokie į dangų šaukiantieji balsai: „Lietuvoje dabar ašaros ir kraujas. Gelbėkite mus!“ Mes turime pasakyti, kad šandien Lietuvos darbininkas, amatininkas ir žemdirbys veda mirtiną kovą ir tai daro ne dėl savo dvarų, fabriku ar šiltų vietų, kurių jis neturėjo, bet dėl laisvės ir geresnės ateities, jis žūsta nelygioj kovoje su paskutine mintimi, kad gal pagaliau pasaulis supras, kas yra komunizmas ir koki pavojų sudaro jis pasauliui.

Tokių faktų akivaizdą, mes turime šaukti: Budėkite ir saugokite savo laisvę ir demokratiją, kad dar nesate supančioti bolševikinio režimo pančiais, ir žinokite, kad komunistai gali visai savo kailį įeisti, bet juo bus pridengtas vis tas pats vilkas, kuris tyko pagrobtį darbo žmogaus laisvę.

Mes, kaip ir Jūs, trokštame pasauliui taikos. Bet taika negali būti įgyvendinta, kol vienoj pasaulio dalyje viešpatauja žiauriausia tironija, plūstanti kraujuose ir ašarose, kol dešimtytis milijonų žmonių kankinami vergų stovyklose, kol daugybė tautų išplėsta laisvę ir nepriklausomybę, kol žemei viešpatauja komunistinė baudžiava, siekianti susmukdyti visus iki rusiškojo kolchozo baudžiauninko

ar tresto vergo lygio. Mes, kaip ir Jūs, tikime į pasaulio laisvų tautų bendradarbiavimą Pasaulio Federacijoje, kaip ir Jūs, kovojam dėl socialinio teisingumo pagrindais sutvarkytą pasaulio, kaip ir Jūs, siekiame, kad visokiais technikos ir kultūros laimėjimais galėtų lygiai pasinaudoti ir darbo žmogus. Bet viso šito nepasieksime, jei pasaulį valdys Stalino lazda ir jo enkavedistų ginklas.

Broliai, pasaulio darbininkai-ės! Svečdami š. m. gegužės Pirmąją prisiminkite mūsų nukamuotos sielos balsą! Pateškite skubios pagalbos milijonams už geležinės uždangos kankinamų darbo draugų! Atmerkite akis tiems, kurie ir šandien dar nemato, jog užsimaškęs komunizmas yra didžiausias darbo žmonių priešas! Nuplėskite komunistams kaukę, parodykite visiems jų tikrąjį veidą! Nesiduokime komunistų apmokamų agentų vedami užrūstomis akimis į bedugnę, nes iš ten kelio atgal nebėra!

Už vieningą ir nepalaužiamą kovą prieš visų pasaulio darbo žmonių priešą — komunizmą!

Už žmonijos laisvę ir socialinį teisingumą!

Tegyvuoja darbo žmonių vienybė!

Darbymetė Grohno stovykloje

ISTAIGOS DIRBA ŠEŠTADIENIAIS IR SEKMADIENIAIS

Iš visų perein. stovyklų amer. kariuomenės greitieji traukiniai subėga į už Bremeno jūros kryptim, pagal Vezeri esančią Bremen-Vegesack stotį. Amerikiečiams kariams patikrinus traukinio stovį, pradedamas iškrovimas į sunkvežimius. Nuvargusiems po ilgos kelionės DP nereikia nė lagaminų patiemis tampyti. Pirmiausia automašinoms surinkus atsižeštą bagažą, tuoj pat ten laipinami jo savininkai, moterys pirma. Atvežus Grohno stovykloje žmonės paleidžiami viename gale buv. garažo, kur jie pradeda eiti „stacijas“, gi jų bagažas nuvežamas prieš „stacijų“ baigmę esantį sandėlį. Taigi ir čia DP sudarytos patogiausios sąlygos. „Stacijoje“ — pirmiausia užpildoma tam tikra ankietėlė, patikrinant tapatybę. Tuoj pat išduodama viską atstojanči maisto kortelė, kurioj pažymima blokas, kambarys ir katroj valgykloj privalai valgyti. Gauni „miltelių“ — galvon, už apykaklės ir dar kai kur ir išsprunki kartu atsižešto bagažo sandėlin. Susirankiojęs patenkį policijos patalpon. Reik pažymėti, kad ši policija, nors ir lenku, stebina savo tvarkingumu, net paslaugumu. Šiuo metu tikrinama tik „proforma“; maisto atžvilgiu pasitaiko, jog kitam dešragalį, ar česnakus atima...

Susiradus nurodytam bloke kambarį, pagal maisto kortelę gauni pil-

ną paklojimą — baltutėlius: paklodę, pagalvės užvalkalą, amer. taip vad. dekę ir vatinę antklodę, šiaudais prikimštą pagalvę. Norintieji gauti kambarį kartu, privalo susigrupuoti prieš užpildant ankietėles maisto kortelei gauti.

Kambariai švarūs, vokiečių kambarinių tvarkomi. Vagysčių veik visai nepasitaiko. Jai įvykus imamas drastiškų priemonių.

Sekantį dieną šaukiama pas DP komisijos egzaminatorius. Ten trumpais, griežtais klausimais nustatoma tapatybė ir pakartojami kai kada jau CIC ar pas konsulą nekartą girdėti klausimai. Po to skiepijama, bagažo atidavimas, skiepy kontrolė, gydytojų kontrolė, NCWC ar kitų pagalb. organizacijų, pagal kurias važiuoji, „visuotinis susirinkimas“ tuo ar kitu laivu plaukiančiųjų. Išvažiuojama panašia tvarka.

Valgyklose aptarnaujama nuostabai greitai. Maistas 5 dienoms, kurias čia vidutiniškai užtrunkama, tikrai pakenčiamas. Duodami ir indai. Pusryčiams kava, pienas, sriuba, 3 riekutės juodos duonos, sviesto ar margarino plonai užsietpti. Pietums — 1/2 amer. kar. katiliuko geros sriubos, bulvių koks 5-tas, padažas ir mėsos įvairiais kiekiais, plius agurkų ar kitokių žalumynų. Vakarienei — tas kas ir pusryčiam.

Yra maldykla, kurioj laikomos beveik visų religijų pamaldos, išskyrus žydų. Gausu užsiėmimų, pradedant anglų kalbos kursais 9 val. ir 12 val. amer. istorijos ir papročių paskaitomis, baigiant kinais ir t.t. Gražus pasivaikščiojimas Vezerio pakrantėmis, stebint jūrinės jachtas, prek. laivus, laivų stovyklas, žvejų kuterių ir pačius vokiečių jūrininkus bei jų šeimas.

Vakarais gausu koncertų. Vienas tokių įvyko sekmadienį energingo pereinamosios stovyklos kapellono kun. Sarkos iniciatyva. Ip. Nauragis pō gražiai pasisekusių, tikrai reprezentacinių lietuviams gastrolių Anglijoje, pasikvietęs savo Lietuvos Operos ir tremties laikų bendradarbę J. Augaitę, pradžiuo gana gausingą, daugiausia lietuvišką publiką dainų ir arijų įdomiu repertuaru... Lietuvių stipriausias bosas pasigerėtinai atliko J. Karnavičiaus, J. Dambrausko, St. Šimkaus dainas ir „nauragiskai“ — Ratoli „Baladę“ bei visada jam aplodismentų audrą atnešančios arijos Goundod „Mefisto serenadą“, Rossini „Bazilias monologą“, taip pat labai populiarios Glordani „Car Mio Ben“ ir P. Tosti — „Paskutinę dainą“. Juzė Augaitė

Balsas prieš DP algų išskaitymus

Tarytutinė profesinė politinių emigrantų ir DP sąjunga, pagal angliškus inicialus sutrumpintai vadinama ITUPORD, yra pirmoje eilėje užsibrėžusi suburti ir savo narius visų tautybių dirbančiuosius tremtinius. Tos sąjungos laikinoji centro valdyba kreipiasi į visų tautybių stovyklų komitetus, prašydama kiekvienoje stovykloje paskirti po įgaliotinį, kuris tvarkytų organizacinius tos sąjungos reikalus. Tokių organizacinių reikalų pirmoje eilėje minėtina: narių kandidatų verbavimas, įstojamojo (0,50 DM) ir mėnesinio (1,- DM) mokesčių surinkimas, steigiamojo susirinkimo sušaukimas ir p. Steigiamajame susirinkime reikalaujama išrinkti 3—5 narių valdyba. Išrinkta valdyba tuojau pat susižino su ITUPORD centro valdyba, kurios adresas toks: München 22, Kaulbachstr. 20, Tel. 32019. Susižinant pateikti raštu šias žinias: 1) valdybos sudėtis, 2) narių skaičius, 3) tikslus adresas, 4) pageidavimai ir pasiūlymai bei sumanymai.

Sąjunga yra ypatingai pasiryžusi kovoti prieš iš IRO tarnautojų daromus algų išskaitymus, seniau po 70 DM asmeniui, dabar — iš stovyklose gyvenančių pačių dirbančiųjų po 50 DM, už pirmąjį suaugusį jų šeimos narį 50 DM, už sekančius po 25 DM, tačiau bendroji išskaitų suma neturinti prašyti 40% brutto atlyginimo. Kompensuojant stovyklos teikiama aprūpinimą, atskaitoma dar papildomai po 16 DM. Minėtosi s-gos valdybos nuomone, tiek ankstesnės išskaitų normos, tiek paskutinės nustatytos vienašališkai, nesužinojus su dirbančiųjų atstovybe, net jos iš anksto apie tai nepašnešus. Naujoji išskaitų sistema, be to, esanti netikslė, juo gausesnė šeima, tuo

daugiau dirbančiojo algos ji nusto-janti. Dirbantieji vokiečiai, priešingai, ilgainiui gauna vis didesnius atlyginimus, jų gyvenimo standartas nuolat kyla, 40.000 IRO tarnautojų neišvengiamai smunkas. Geresnei orientacijai, sąjungos valdyba kreipiasi į susiorganizavusius skyrius, prašydama pareikšti savo nuomonę čia minėtu išskaitų klausimu, kad centro valdyba sėkmingiau galėtų ginti dirbančiųjų teises.

Redakcijos prierašas: Esame gavę nemažą skaitytojų pasisakymų tuo klausimu ir visų reikiama nepasitenkinimas dėl per aukštų išskaitų normų. Pvz., p. Ed. R. iš Fellbacho rašo: „Karinei valdžiai akceptavus šį nutarimą, į ją kreiptis vargiai būtų tikslinga. Praktika parodo, kad New Yorke esąs Pabėgėliams ginti komitetas, turis savo tarpe įtakingų valstybės vyrų, gali padaryti efektyvią intervenciją. Ar nevertėtų kreiptis į šį komitetą, kurio adresas toks: Refugee Defense Committee, 112 East 19th St., New York 3, N.Y.“ Organizuos tas kreipimasis į jį būtų, be abejo, efektyvesnis.

Buvęs Lenkijos šnipas pasakoja

GENEROLAS MODELSKI PASITRAUKĖ IS AMBASADOS

UP iš Washingtono praneša, kad neamerikiečių veiklai tirti rūmų komitetas paskeibė apie tai, kaip buvęs Lenkijos generolas pasiūstas 1946 m. į Ameriką šnipinėjimo darbu vykdyti.

Jis ėjo karo atašė pareigas Lenkijos ambasadoje Washingtono, bet vėliau atsiskakė tarnauti komunistų valdomam kraštui ir nusprendė pasilikti Amerikoje.

Generolas Modelski pareiškė komitetui, kad jis buvęs tik žmogiška priedanga, kuri dengė plk. A. Bolkowiak veiklą, kuris vykdęs šnipinėjimo veiklą Amerikoje, Kanadoje ir pietų Amerikoje. Dabar plk. Bolkowiak yra karo atašė Belgrade. Jis mano, kad lenkas Dr. J. Z'otowski, kaip mokslininkas, nepaprastai siūstas į atstovybę vadovauti grupei, kuri turėjo gauti atominės energijos informacijas iš JAV. Dabar jis vėl sugrįžo į Lenkiją. Lenkijos šnipinėjimo reikalus tvarkė iš Varšuvos brigados gener. Komar, kuris ištikruoj yra Sovietų armijos pulkininkas. Anot Modelski, ir kitų satelitų ambasados Washingtono esančios pajungtos šnipinėjimo darbu. (am)

BOMBARDAVIMO TAIKINIŲ ENCIKLOPEDIJA

Reuters iš Washingtono praneša, kad JAV aviacijos slaptoji žvalgyba ruošianti taikinių „bombardavimo enciklopediją“, kas reikėtų bombarduoti, jei iškilų karas.

„Enciklopedija“ esanti tautinės gynybos programos dalis. Tačiau ar į ją esą įtrauktas jau sudarytas sąrašas su 70 taikinių Rusijoje, nėra žinoma.

Šie taikiniai nustatomi iš informacijų, statistinių ūkio žurnalų, prekybinių atašė pranešimų, laikraščių, o taip pat iš agentų ir žemėlapių.

Tik galvą karaliui nukirtus...

IS KOMUNISTINIO TAIKOS KONGRESO PARYŽIUJE

Paryžiuje vykusiame komunistų suorganizuotame „taikos Kongrese“ įvyko įdomių pareiškimų, kurie komunistams nesudarė didelio malonumo. New Yorko teisininkas p. O. J. Rogge pareiškė, kad jis nepatenkintas Sovietų Sąjungos santvarka, nes ji norinti sukurti naują Meccą, ar naują Romą, ar naują tikėjimą, ar naują religiją, ar dogmą, kad galėtų kitus žemės vaikus vadinti netiksliais ar heretikais. „Aš manau“, sako jis, „kad tai yra svarbu konstatuoti, jog tai yra daugiau negu teisė ar teisingas kelias.“ Jis paneigė, jog Amerikos vadai nori karo. Visos ekstreminės grupės — fašizmas, katalicizmas ir komunizmas — turinčios kai ką bendra. „Jūs negalite individo ugdyti, kada jūs turite centrinę agentūrą, kuri žiūri ir sako, ką reikia galvoti“, pareiškė Rogge.

Dar daugiau rūpestis komunistams sudarė Tarptautinės demokratų teisininkų organizacijos atstovas H. Moore, kuris pareiškė, kad „proletariatai biurokratai turi suprasti, jog visi žmonės nori laisvės — laisvės pakeisti savo vyriausybei, jeigu jie

tai nori“. Toliau jis nurodė, jog „jeigu Jūs esate nuoširdūs (taikė komunistams, red.), jūs negalite norėti karo. Ar jūs norite tęsti Kinijoje demokratinių pajėgų triumfą?“. Minia šaukė „taip“. „Ar Jūs norite dabar talkos?“ klausė p. Moore. „Ne“. Jis toliau atsakė, kad Jūs patys neapsisprendiate. Jūs negalite vienu kartu kariauti ir norėti taikos.

Vėliau amerikietis Rogge įsiterpė, pasakydamas, jog Amerikoje trūksta rasinės lygybės, ir nurodė: „Panašiai nėra pakankamos politinės laisvės mažumoms ir Sovietų Sąjungoje“.

Raudonasis britų dekanas H. Johnson iššaukė gražaus juoko, pasakydamas, jog Vakarų Vokietijoje gaminama amunicija ir kuri bus naudojama prieš Sovietus. Toliau jis taip pasakė: „Zodžio laisvė, spaudos laisvė Anglijoje, kur mes taip aukštai vertiname, buvo laimėta tik karaliui galvą nukirtus; gali būti juodos dėmės ir Rusijos istorijoje taip pat.“ Atseit, ateis laikas, kai ir Rusijoje bus nukapotos galvos „karaliams“ dėl laisvės.

Australija - galimybių šalis

(Atkelta iš 2 pusl.)

kaliptas, kurio ten esama apie 500 rūšių. Victorijos ir Tasmanijos srityse eukaliptai siekia 300 pėdų (1 p. = 30,5 cm). Australijos mediena ir popierius gaminama iš eukalipto. Kiti medžiai paminėti — kedrai, Queenslando klevas, šilkinis ažuolas, riešutas ir juodasis medis (blackwood). Vakariniėje Australijoje augantis jarrah yra kiečiausias medis pasaulyje.

Miškais Australija yra neturtinga, nes jie apima tik 19,5 mil. akrų (1 akr. = 0,4 ha). Miškai auga tik pakraščiuose. Medienos metinė gamyba 825 mil. kub. pėdų (1 kub. pėda = 0,028 kub. m.).

Australijoje užtikta apie 400 rūšių gyvulių ir 700 rūšių paukščių. Kengūra užima pačią garbingiausią vietą. Kitų gyvulių paminėtina koala — lokys, elingė — laukinis šuo, wombat ir eilė kitų skirtingų gyvulių.

Paukščiai taip skirtingi nuo mūsųjų.

Pramogos. Pramogų apščiail. Žuklininkams puikios sąlygos. Sportininkai naudojami plačiomis galimybėmis.

Teatras ir kinas ypač mėgiami. 1948 m. teatras sulaukė — 4,5 mil., o kinas — 140 mil. žiūrovų. Įėjimas nuo 1,5 ligi 2 šilingų.

Australijos vynas specialistų aukštai vertinamas, nors jis turi daugiau alkoholio. Alus stipresnis už europinį.

Virginia tabakas auginamas krašte. Cigaretės ir pypinkinis tabakas mažai kuo skiriasi nuo britišku.

Tos pramogos sako, kad Australijos gyvenimas yra monotoniškesnis už europinį, o ypač atsidūrus toliau nuo miestų. Tremtiniai, gyvendami ne pačiuose miestuose, sutinka mažiau „pagundų“ ir gali daugiau susitaupyti.

G. Rymantas